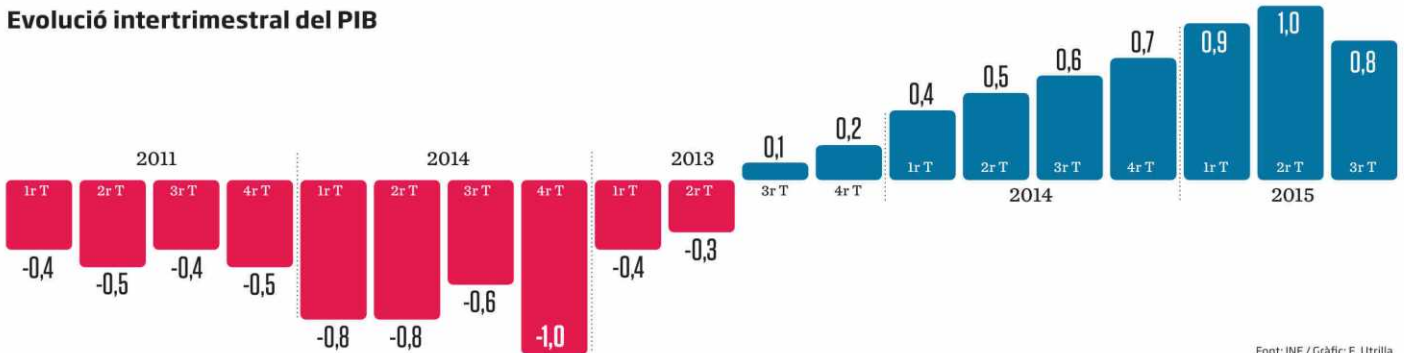

LA SORTIDA DE LA CRISI

Evolució intertrimestral del PIB

Font: INE / Gràfic: E. Utrilla

L'economia espanyola deixa enrere el millor de la recuperació

El PIB creix un 0,8% al tercer trimestre i dificulta el compliment de les previsions de Rajoy

DANI SÁNCHEZ UGART
MADRID

Es confirma: l'economia espanyola ha passat el punt àlgid de la recuperació i ja està desaccelerant. Les previsions de l'evolució del producte interior brut espanyol del tercer trimestre de l'any que havien fet organismes com el Banc d'Espanya eren certes: el millor ja ha passat, i ja s'ha obert una nova etapa de creixement més baix que, si es confirmen la resta de previsions, s'allargarà com a mínim durant l'any que ve. Segons l'indicador avançat del PIB espanyol que va publicar ahir l'Institut Nacional d'Estadística (INE), l'economia espanyola va créixer un 0,8% al tercer trimestre comparat amb l'anterior. Això suposa una frenada de dues dècimes respecte a les dades del segon trimestre, que ara es demostra com el millor de la recuperació, quan el PIB va avançar un 1% (vegeu el gràfic).

Tot i la confirmació d'aquesta desacceleració, idèntica a la que va avançar fa unes setmanes l'organisme supervisor de la banca, les dades oficials de l'INE apunten a un comportament de l'economia millor que el que havien avançat altres analistes, com l'Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal (Airef) o el servei d'estudis del BBVA, que havien pronosticat un creixement del 0,7% i del 0,6% al tercer trimestre, respectivament. La debilitat de la demanda externa, sobretot pel contagi de la crisi de la Xina i els països emergents, és un dels principals frens a una recuperació que continua impulsada per la demanda interna, tot i que les dades de l'INE, avançades, encara no inclouen la desagregació per factors.

En termes interanuals, el ritme del creixement del PIB s'accelera fins al 3,4%, tres dècimes més que el 3,1% que es va marcar al segon trimestre. Això, però, és només un efecte estadístic, i no vol dir que l'economia en realitat s'estigui accelerant (al contrari, com demostra la dada trimestral), sinó que es deu al fet que durant el tercer trimestre de l'any passat l'economia va créixer menys que en el d'aquest (un 0,6%). Com que aquell trimestre surt de l'estadística interanual per l'entrada del tercer trimestre d'aquest any, la taxa interanual puja.

Però la previsió de la pràctica totalitat dels organismes d'anàlisi per al trimestre que ve apunta que la desacceleració continuarà, cosa que vol dir que el més previsible és que la dada de creixement interanual del PIB faci el mateix. Això és important perquè del que passi en els últims tres mesos de l'any en dependrà si es compleix o no la previsió del govern espanyol, del 3,3%. Tenint en compte aquests pronòstics independents sembla poc probable. El creixement

Causes
La frenada de la demanda externa explica que baixi el ritme de creixement

del 0,8% del PIB que va marcar l'economia suposa una dada anualitzada del 3,2%; si es compleixen els pronòstics de l'Airef, per exemple, que apunta a un creixement del 0,7% entre l'octubre i el desembre, es marcaria un creixement anualitzat del 2,8%. La previsió del govern espanyol per al conjunt de l'any se situa en el 3,3% interanual, una dècima per sota del que creix ara l'economia, però cal tenir en compte que s'acosta un trimestre de desacceleració. Amb aquestes dades, semblen més plausibles les previsions del Banc d'Espanya o del Fons Monetari Internacional, que apunten a un creixement del 3,1% al trimestre.

La demanda externa, la culpable

Les dades avançades de l'INE no permeten saber quin factor de la demanda va ser el culpable de la desacceleració, però les previsions del Banc d'Espanya, que han quedat confirmades, apunten a unes setmanes a la demanda exterior, que no tan sols ha deixat de contribuir al creixement, sinó que tindrà

una contribució negativa al PIB de tres dècimes tant aquest any com el que ve. Aquestes tres dècimes perdudes al mercat exterior quedarien compensades pel creixement de la demanda interior, que aportarà 3,4 punts al PIB a final d'any. Dins de la demanda privada, el consum privat avançaria un 3,5%, mentre que la demanda pública creixeria un 1,1%, molt per sobre de les previsions inicials, que apunten a un increment del 0,1%.

La debilitat d'aquesta demanda externa amaga un efecte secundari positiu per a l'economia espanyola: la crisi dels mercats arrossega a la baixa el preu del petroli i, com que Espanya és molt dependent energèticament, es veu beneficiada especialment per aquest abaratiment.

Tot i la desacceleració, l'economia espanyola seguirà creixent el doble de la mitjana europea i només la superaran països com Irlanda o Luxemburg, amb creixements que vorejaran el 4,5%, segons les previsions que va fer el Fons Monetari Internacional.

LES CLAUS

Per D.S.U.

1. Per què es desaccelera el creixement del PIB?

Les dades publicades ahir no permeten saber-ho amb exactitud, perquè només donen la xifra global de creixement del producte interior brut, i no les dels diferents sectors (vendes a l'exterior, a l'interior, a privats, al sector públic...). Ara bé, la resta d'estadístiques, com la del Banc d'Espanya, fins ara han apuntat que la desacceleració del creixement és culpa de la caiguda de la demanda externa, sobretot per la crisi de la Xina, que ha afectat la resta d'economies. El professor

de la Universitat Pompeu Fabra José García Montalvo, però, apunta a un altre factor: la incertesa política. Les eleccions espanyoles de l'últim trimestre i la més que previsible dificultat d'un sol partit per formar govern podrien estar frenant inversions. Segons ell, al Regne Unit durant les últimes eleccions generals l'economia "es va aturar" i és previsible que a Espanya estigui passant el mateix. Això apuntaria que l'últim trimestre de l'any la frenada encara sigui més contundent, tal com diuen algunes previsions.

2. Per què afecta el que passi a la Xina?

Espanya ven molts pocs productes a la Xina. Per tant, no és que els productes que els xinesos han deixat de comprar per la crisi que tenen al seu país siguin els culpables de la desacceleració. El contagi és més aviat indirecte: tot i que Espanya ven poc a la Xina, té molta relació comercial amb països com Alemanya, que sí que hi ven molt. Si Alemanya pateix la crisi de Xina, ho trasllada a les seves compres a Espanya, que cauen, cosa que colpeja la demanda exterior.